

Til: Byrådsavdelingen for helse Oslo kommune

06.05.2024

Fra: Oslo politidistrikt

Saksbehandler: Bechmann Dahl

Hørings svar - vurdering av oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt

Det vises til Oslo kommunes henvendelse til OPD av 20.03.2023 med frist 07.05.2024 (utsatt frist), der det bes om innspill til høring på oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt.

Alle relevante fagområder i OPD har fått mulighet til å gi sine innspill i en intern høringsrunde.

Oslo politidistrikt opplever i hovedsak samarbeidet med Oslo kommune som meget godt, både sentralt og ute i bydelene. Det vil alltid være forbedringspunkter og de har vi forsøkt å redegjøre for under.

Forebygging og oppfølging av rus og ungdomskriminalitet

Individoppfølging U-18.

Flere bydeler har i dag programmer for oppfølging av ungdom som befinner seg i risikozonen for å begå kriminalitet. Til eksempel i de fire bydelene i Groruddalen omtales dette som «SALTO-oppfølging». I andre bydeler brukes andre betegnelser, og disse kan inneholde noen av de samme programmene men ofte med en annen struktur. Felles for de ulike programmene er at de bygger på mange av de samme elementene som ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Det vil si at det etableres et tverrfaglig oppfølgingsteam rundt ungdommen bestående av foreldre og representanter fra ulike offentlige instanser slik som for eksempel skole, barnevern, ute-team og politi. Deretter utarbeides det en ungdomsplan med ulike tiltak som ungdommen forplikter seg til å følge. Ungdommen får tildelt en mentor som har hovedansvar for den ukentlige oppfølging. I tillegg blir det arrangert lag-møter en gang i måneden hvor resten av teamet møter for å drøfte status, og veien videre.

Slike programmer er avgjørende for at politiet skal lykkes med individrettet kriminalitetsforebygging av flere grunner. For det første har politiet verken kompetanse, mandat eller kapasitet til å tilby sosialfaglig oppfølging. For det andre er programmene fleksible i den forstand at graden av politiinvolvering kan justeres basert på bekymringen. Dette gir politiet mulighet til å ha hovedfokus på de ungdommene som har kommet langt i den kriminelle løpebanen, og som har størst behov for tydeligere rammer, kraftigere sanksjoner og skarpere trygghetsoppfølging. I tillegg frigjør det kapasitet hos politiet til å jobbe med andre kriminalitetsforebyggende strategier slik som for eksempel oppfølging av skoler, lokalt næringsliv og lokalmiljøet for øvrig.

I enkelte bydeler er disse programmene lagt under barneverntjenesten, mens andre steder er de plassert i bydelen. Det er fordeler og ulemper med de ulike organiseringene. Når programmene er lagt til barneverntjenesten kan det bidra til at informasjonsutveksling mellom politi og barnevern blir noe lettere. Samtidig vil en slik organisering føre til at det først og fremst er ungdom som har vedtak hos

barneverntjenesten som blir tilbudt oppfølging. Dette er ungdom hvor bekymringen allerede er stor. I de tilfeller hvor programmene er lagt utenfor barneverntjenesten kan oppfølging tilbys på frivillig basis til ungdom hvor bekymringene er betraktelig lavere. Dette muliggjør tidlig intervensjon samtidig som det begrenser stigmatisering og kontrollskader.

Det er politiets vurdering at slike programmer bør utvides og videreutvikles som et sentralt element i Oslo kommune og Oslo politidistrikt sin helhetlige forebyggingsstrategi. Det er et ønske fra politiet at kommunen organiserer slike innsatsteam så likt som mulig i de ulike bydelene.

Det er mye god samhandling mellom politi, barnevern, skole m.fl. i Oslo kommune når det gjelder samarbeid rundt unge som utøver kriminalitet. Dette er koordinert via blant annet SaLTo- modellen. Politiet opplever imidlertid variasjon fra bydel til bydel i hvordan samhandlingen foregår. Her tenker vi det er mye å hente på å koordinere og strukturere dette likt, i alle bydelene, på et tidligere tidspunkt.

Felles situasjonsforståelse og god informasjonsflyt mellom de forebyggende etatene er avgjørende for kvaliteten på det forebyggende arbeidet som utføres på individnivå. Det er i dag ulik praksis knyttet til hvordan informasjonsutveksling foregår.

Det er ønskelig med et strukturert system for deling av informasjon mellom politiet og de forebyggende etater også utenfor barneverntjenesten.

I København gjøres dette via SSP-modellen (SLT-modellen). Det de gjør, som ikke vi gjør like koordinert, er å koordinere innsatsen på et tidligere tidspunkt via det som heter [SSP enkeltsak](#). For å ha lov til å utøve dette arbeidet har de Retsplejeloven § 115.

Oslo politidistrikt ønsker seg en bedre samordning/koordinering av unge som begår kriminalitet. Vi mener dette bør foregå desentralisert ute i bydelene og på en lik måte. Viser i den forbindelse til nylige endringer i barnevernloven og kravet om at kommunen skal ha en forebyggende plan. Vi ønsker at denne planen (som vi tror vil være på bydelsnivå i Oslo) inneholder rutiner for hvordan det lokale arbeidet med å samordne innsatsen rundt enkeltungdom er organisert. Spesielt er det viktig at det er kjent lokalt hvor behov for samordning skal meldes, spesielt i tilfeller der barnevernet ikke har en aktiv sak.

Oppsøkende forebyggende virksomhet

Flere bydeler har oppsøkende virksomheter rettet mot personer under 18 år som gjerne går under betegnelsen ute-team eller oppsøkende team. Denne type virksomhet kan bidra til å avdekke personer som befinner seg i risikosonen for å begå kriminalitet. Samtidig er det en viktig forutsetning for å treffe ungdom på deres arena, og på denne måten bidra til å etablere og ivareta tillitt. Disse ute-teamene er viktige samarbeidspartnere for politiet, og hjelper oss i felleskap å komme tidlig inn med forebyggende tiltak.

Vi ønsker at Oslo kommune styrker den oppsøkende virksomheten i alle sine bydeler.

Hatkriminalitet

Politiet opplever at det er en mangel på kunnskap om oppfølging av personer som er utsatt for hatkriminalitet i bydelene. I tillegg oppleves det som vanskelig å få satt inn de riktige tiltakene, og det fremstår per i dag uklart om hvilken avdeling i bydelene som er rette instans for oppfølging. Dette bør

tydeliggjøres for både politiet som samarbeidende etat men også for innbyggere som blir utsatt for denne type kriminalitet.

Individoppfølging ved bekymring for radikaliserings og voldelig ekstremisme

Opd har i dag egne avsnitt som jobber med forebygging av radikaliserings, voldelig ekstremisme og mangfold (REM) i enhet Sentrum og Enhet Øst. På lik linje med annen forebygging er det viktig at relevante tiltak settes inn så tidlig som mulig i prosessen for denne målgruppen. For å kunne komme inn med de riktige tiltakene er det viktig med et tverretattlig samarbeid. Det forebyggende arbeidet mot radikaliserings er ikke aldersbetinget og man jobber med forebyggende tiltak uavhengig av personens alder. Mangfoldsarbeidet er i hovedsak rettet mot trossamfunnene i våre bydeler, de skal være en døråpner mellom politiet og trossamfunnene.

Politiet opplever kommunens forebyggende arbeid mot radikaliserings som svært ulik fra bydel til bydel. Det kan se ut til at det er opp til hver enkelt bydel å beslutte hvordan de vil innrette sitt arbeid på dette området. Dette skaper utfordringer for politiet og gir svært liten forutsigbarhet når politiet har en bekymring de ønsker å samarbeide med bydelene rundt. I enhet Øst er det for eksempel kun to av bydelene som har etablert en struktur for hvordan de skal arbeide opp mot denne tematikken. Disse to bydelene er Grorud og Søndre Nordstrand. De har ikke valgt samme struktur, men begge fungerer godt ved behov.

Vi ønsker en felles strategi og struktur for hvordan kommunens forebyggende arbeid mot radikaliserings skal utøves og organiseres, på tvers av bydelene .

Radex-team

Et radex-team settes når man har en bekymring for radikaliserings og består av SaLTo-koordinator, politiet og andre relevante aktører, som for eksempel barnevern, NAV, skole, helse, RVTS, PST, mentorprosjektet, kriminalomsorgen og eventuelt andre aktører. Det er SaLTo-koordinator, som kjenner bydelen og som kaller inn de aktuelle aktørene til møtene. Et radex-team er et tverrfaglig oppfølgingsteam, på lik linje som ved annen forebygging, men uten en nedre eller øvre aldersgrense.

Slike radex-team er avgjørende for at politiet skal lykkes godt med individrettet forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme, av flere grunner. For det første har politiet verken kompetanse, mandat eller kapasitet til å tilby sosialfaglig oppfølging. For det andre fordi oppfølgingen er fleksibel i den forstand at graden av politiinvolverings kan justeres basert på bekymring. Dette gir politiet mulighet til å ha hovedfokus på de personene man er mest bekymret for i radikaliseringssporet.

Å komme i gang med det forbyggende arbeidet tidlig vil kunne være med på å begrense stigmatisering og ytterligere radikaliserings. Det er politiets vurdering at alle bydeler bør opprette en felles struktur for hvordan de skal ta imot og jobbe når de mottar en bekymring på radikaliserings. Det oppleves stor usikkerhet rundt deling av informasjon med tanke på taushetsplikt i enkelte bydeler. Videre en usikkerhet rundt hvem som skal igangsette tiltak, hvilke tiltak og hvem koordinerer tiltakene. Innen dette fagfeltet oppleves det som om bydelen ønsker at politiet skal koordinere og ha ansvaret. Politiet ser i utgangspunktet på samordning som en kommunal oppgave.

Vi ønsker oss en felles struktur i Oslo kommune som gir rom for å opprette radex-team i alle bydeler ved bekymring om radikaliserings.

Åpne rusmiljø

Samhandlingen oppleves utfordrende i saker der det er usikkert om det er Oslo kommune som overgripende etat eller om det er bydelene som har ansvaret. Eksempel: Storgt. 33, der vi opplever det utfordrende å finne frem til hvem som har ansvaret.

I helse- sporet innenfor rusfeltet er det utfordrende å vite om oppfølgingen ligger hos det offentlige eller hos private aktører. Det oppleves videre som at det er uklare linjer mellom Velferdsetaten og Bymiljøetaten innenfor enkelte oppgaver. Sentrumssamarbeidet oppleves vi som meget positivt.

Byutvikling og utbyggingssaker

Det er svært viktig at Oslo kommune og Oslo politidistrikt har et tett og godt samarbeid innenfor plansaker, byutvikling og arkitektur. Viser for øvrig også til Oslo politidistrikt sitt høringsvar på planstrategien der dette blir nevnt, samt vårt høringsvar på KPA.

Oslo politiet har i løpet av 2024 utviklet et godt samarbeid med flere etater i Oslo kommune i nevnte saker. Vi har god dialog med både Eiendom- og byutviklingsetaten (EBY), Bymiljøetaten (BYM) og Plan- og bygningsetaten (PBE).

Det er utarbeidet faste kontaktpunkter mellom politiet og personer i respektive etater.

Vi har også inntrykk av at samhandlingen mellom de nevnte etater i Oslo kommune har blitt bedre etter at dette arbeidet ble mer formalisert og strukturert. Det er som sagt viktig at dette utvikles ytterligere og opprettholdes fremover.

Med hilsen

Jane Bechmann Dahl

politiinspektør